

Ostábla

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	5012
Készítés ideje:	1750 KÖRÜL
Készítés helye:	Bécs (Wien) (feltehetően)
Anyag:	diófa; diógyökér; körtefa; réz
Technika:	égetéssel árnyalt; jávorfa berakás; körtefa berakás
Méretek:	hosszúság: 57 cm szélesség: 43 cm magasság: 13,5 cm

A nagyméretű játéktáblán a szokásostól eltérően csak kinyitott állapotban, a belső oldalain lehet játszani.

Két külső oldalát hullámprofilú lécszegélyezi sima, a fa erezetét geometrikus mintaként kamatoztató kereten belül kagylómotívumokból alakított, konzolra helyezett keretben rokokó váza áll. Oldalait szalagintarziával kereteit aszimmetrikus ovális mezők sora díszíti. Kinyitva, a keretén sorakozó fúrt lyukakba helyezték egykor az ellenféllel szemben elért ütések jelző pálcikákat. Az ostábla kettős tábláján a váltakozó sötét és világos játékmotívumok sötét, illetve világos pácolású csavart oszlopok. A magas talapzaton álló oszlopok tetején különböző motívumok a fejezetek: gömbön álló sas, korinthoszi fejezetben gyertyatartó és kanna. A játékmotívumokat elválasztó széles sávban szeszélyesen kanyargó, szimmetrikus elrendezésű szalagok között kagyló- és levélmotívumokból összeállított kartusban az egyik táblán - Maros Donka meghatározása szerint - a morvaországi Podstatstí z Prusinovic, a másik táblán a magyarországi Beke család címere (Vö.: Siebmacher-Wappenbuch, IV. 15. 38. t.).

A címerábrázolás alapján feltételezhető, hogy az ostáblát jegyajándéknak szánták. A rendelkezésre álló adatok alapján - melyek különösen a Beke családra vonatkozóan felettébb hiányosak - sem a személyek kiléte, sem az időpont nem határozható meg közelebbről.

A táblák díszítménye különféle mintalapokat követ, a külső oldalak rokokó váza motívumát nem is tudta az asztalosmester elég világosan értelmezni. A címerkeretek Jeremias Wachsmuth (1711-1779) augsburgi festő és metsző négylappos kartus-sorozatának egyik lapja után készültek (közli: Rudolf Berliner - Gerhart Egger: *Ornamentale Vorlageblätter des 15. bis 19. Jahrhunderts*. München 1981, Nr. 1368.).

Az ostáblához bükkfából, ébenfából és elefántcsontból készült játékkorongok (5013-5090 ltsz.) tartoznak, valamint egy-egy bükkfából és elefántcsontból készült kockavető pohár (5088-5089 ltsz.) és egy kockavető kanál (5090 ltsz.).

Irodalom

- Szerk.: Granasztói Olga: *Veszedelmes olvasmányok. Erotikus illusztrációk a 18. századi francia irodalomban*. Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2007. - p. 187.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.195. (Maros Donka Szilvia)
- Maros Donka Szilvia: *Táblajátékok*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1982. - Nr. 16.

